

**LAHDEN KAUPUNGIN  
YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLLON  
VALVONTASUUNNITELMA VUOSILLE 2011-2014**

**Osa 1. Elintarvikevalvonta**

## **Elintarvikevalvonta**

<b>1 Säädosperusta</b>	<b>3</b>
<b>2 Elintarvikevalvonnan tavoitteet Lahdessa</b>	<b>3</b>
2.1 Elintarvikkeiden määräystenmukaisuus	4
2.2 Elintarvikealan toimijoiden toimintaedellytysten parantaminen	4
2.3 Laatu järjestelmä	4
2.4 Varautuminen erityistilanteisiin	5
2.5 Jäljitettävyys	5
<b>3 Lahden kaupungin elintarvikevalvonnan järjestäminen</b>	<b>5</b>
3.1 Lahden kaupungin valvontasuunnitelma	5
3.2 Valvontakohteet	5
3.3 Valvontakohteiden hyväksymis- ja ilmoitusmenettely	7
3.4 Tarkastusten suunnittelu ja toteutus	8
3.4.1 Valvontakohteiden riskiluokitus, tarkastustiheys ja tarkastukseen käytettävä aika	8
3.4.2 Tarkastus	9
3.5 Näytteenotto ja näytteen tutkiminen	9
3.5.1 Laboratoriot, joihin valvonta tukeutuu	10
3.6 Seurantaohjelmat	10
3.7 Valvontakirjanpito	10
3.8 Hallinnolliset pakkokeinot	11
3.9 Terveysvaaratilanteet ja takaisinvedot	12
3.9.1 Ruokamyrkytys epidemioiden selvittäminen	12
3.10 Viestintä	13
3.11 Valvonnasta perittävät maksut	13
3.11.1 Maksuja perittäessä huomioon otettavat asiat	14
<b>4 Elintarvikevalvonnan seuranta ja raportointi</b>	<b>15</b>
4.1 Elintarvikevalvonnan ja -tutkimuksen tiedonkeruu (ELTU)	16
4.2 Elintarvikevalvonnan auditoinnit	16

## **1 Säädosperusta**

Valtakunnallisen elintarvikevalvontaohjelman (EVO) laatimisesta säädetään elintarvikelaissa (23/2006) ja valvontaohjelma-asetuksessa (664/2006).

Elintarvikevalvonnan järjestämisestä säädetään lisäksi mm. seuraavissa säädöksissä:

- Elintarvikevalvonta-asetus (321/2006)
- Eläimistä saatavien elintarvikkeiden valvonta-asetus (EY) N:o 854/2004
- Lihantarkastusasetus (38/EEO/2006)
- STM:n asetus elintarvikkeiden tai talousveden välityksellä leviävien ruokamyrkytys epidemioiden selvittämisestä (251/2007)
- Valtioneuvoston asetus elintarvikelain ja terveydensuojelulain nojalla tutkimuksia tekevistä laboratorioista (1174/2006)
- Valvonta-asetus (EY) N:o 882/2004
- Valvontasuunnitelma-asetus (665/2006)
- Yleinen elintarvikevalvonta-asetus (EY) N:o 178/2002
- Valtioneuvoston asetus elintarvikevalvonnan maksuista (1040/2007).

Elintarvikelainsäädäntöön on valmisteilla muutoksia, jotka toteutuessaan vaikuttavat myös paikallisen valvonnan toteutukseen.

EVO on rajattu koskemaan elintarvikelain mukaista valvontaa, mutta elintarvikkeita valvotaan myös muiden säädösten nojalla, joita ovat mm. maatalouspolitiikkalaki (1100/1994) ja eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annettu laki (1192/1996).

## **2 Elintarvikevalvonnan tavoitteet Lahdessa**

Elintarvikevalvonnan tavoitteet koko elintarvikeketjussa:

- valvonta toimii esimerkillisesti koko valvontaketjussa
- valvonta on vaikuttavaa, tehokasta ja riskiperusteista
- valvonnan osaaminen on korkeaa tasoa
- valvonta on asiakaskeskeistä ja laadukasta
- valvonnan viestintä on tehokasta ja ennakoivaa
- laboratoriot toiminta ja tiedonhallinta tukevat tehokkaasti valvontaa
- valvontaan luotetaan ja sitä arvostetaan

## **2.1 Elintarvikkeiden määräystenmukaisuus**

Elintarvikelain tarkoituksena on varmistaa elintarvikkeiden ja niiden käsittelyn turvallisuus sekä elintarvikkeiden hyvä terveydellinen ja muu elintarvikemääräysten mukainen laatu sekä varmistaa elintarvikkeiden jäljitettävyys. Elintarvikelain tarkoituksena on myös varmistaa, että elintarvikkeista annettava tieto on totuudenmukaista ja riittävää eikä johda kuluttajaa harhaan. Tarkoituksena on suojata kuluttajaa elintarvikemääräysten vastaisten elintarvikkeiden aiheuttamilta terveysvaaroilta sekä taloudellisilta tappioilta.

## **2.2 Elintarvikealan toimijoiden toimintaedellytysten parantaminen**

Viranomaisen velvollisuus on tukea toimijoita antamalla lainsäädännön noudattamiseen liittyviä ohjeita ja kehotuksia (elintarvikelaki 53 §). Toiminnan määräystenmukaisuus parantaa elintarvikealan toimijoiden toimintaedellytyksiä ja menestymismahdollisuuksia markkinoilla sekä pienentää esimerkiksi takaisinvedoista johtuvia yrittäjän taloudellisia riskejä.

Elintarvikelainsäädännön lähtökohtana on, että ensisijainen vastuu elintarvikkeen turvallisuudesta ja määräystenmukaisuudesta on elintarvikealan toimijalla. Omavalvonnan avulla toimija varmistaa, että elintarvikkeen turvallisuus ei vaarannu sinä aikana, kun elintarvike on toimijan vastuulla. Viranomaisvalvonnan tehtävänä on puolestaan varmistaa, että omavalvonta toimii tehokkaasti ja että elintarvikkeen turvallisuus, jäljitettävyys ja muu määräystenmukaisuus toteutuu kaikissa tuotanto-, jalostus- ja jakeluvaiheissa.

## **2.3 Laatujärjestelmä**

Elintarvikevalvontaviranomaisen tulee laatia toimintaansa sopiva laatujärjestelmä sekä ylläpitää ja noudattaa sitä. Laatujärjestelmiä koskevista vaatimuksista säädetään valvonta-asetuksen 8 artiklassa ja elintarvikelain 41 §:ssä. Laatujärjestelmä tulee rakentaa paikallisiin olosuhteisiin sopivaksi.

Valvonta-asetuksen mukaan toimivaltaisen viranomaisen on harjoitettava virallista valvontaa dokumentoitujen menettelyjen mukaisesti. Viranomaisen laatujärjestelmään on elintarvikevalvonnan osalta liitettävä tietoja ja ohjeita virallista valvontaa harjoittavalle henkilöstölle mm. toiminnan tavoitteista, henkilöstön tehtävistä, näytteenottomenettelyistä, valvontamenetelmistä ja -tekniikoista, tulosten tulkitsemisesta ja niiden nojalla tehtävistä päätöksistä.

## **2.4 Varautuminen erityistilanteisiin**

Valvontaviranomaisten on varauduttava erityistilanteisiin oman toimintansa osalta ja laadittava erityistilanteisiin varautumista koskeva suunnitelma (valvonta-asetus 13

artikla ja elintarvikelaki 46 §). Muiden viranomaisten varautumista erityistilanteisiin on ohjeistettu Terveysvaarakansiossa.

## **2.5 Jäljitettävyys**

Elintarvikelaki kattaa koko ketjun pellolta pöytään ja siihen perustuvalla valvonnalla turvataan, että elintarvikkeet ovat määräystenmukaisia. Jäljitettävyys on elintarviketurvallisuuden kannalta keskeinen tekijä ja sen avulla voidaan ongelmatilanteissa poistaa määräystenvastaiset elintarvikkeet kohdennetusti markkinoilta ja antaa kuluttajille oikeaa ja riittävää informaatiota. Jäljitettävyys on tärkeää myös selvitetessä elintarvikkeesta annettavien tietojen totuudenmukaisuutta tai muuta määräystenmukaisuutta.

## **3 Lahden kaupungin elintarvikevalvonnan järjestäminen**

### **3.1 Lahden kaupungin valvontasuunnitelma**

Lahden kaupungin valvontasuunnitelmaan sisältyy elintarvikkeiden alkutuotantopaikkojen, hyväksytyjen elintarvikehuoneistojen ja ilmoitusta edellyttävän toiminnan säännöllinen valvonta. Tilapäinen elintarvikkeiden myynti ei kuulu säännöllisen valvonnan piiriin, mutta tällaista toimintaa valvotaan tarvittaessa.

Elintarvikelain 48 §:n mukaan valvontasuunnitelman tulee sisältää vähintään seuraavat tiedot:

- tarkastusten sisällön määrittely
- valvontakohteiden tarkastustiheys
- kunnan viranomaisnäytteenotto ja näytteen tutkiminen
- valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi
- hyväksytyt laboratoriot, joihin valvonta tukeutuu.

Elintarvikelain 48 §:n mukaan valvontaohjelmat ja -suunnitelmat on laadittava siten, että elintarvikelain lisäksi myös EY-säädösten valvontaan liittyvät toimenpiteet sisältyvät niihin.

### **3.2 Valvontakohteet**

Valvontaviranomaisella tulee olla ajan tasalla olevat tiedot kaikista alueensa elintarvikevalvontakohteista (elintarvikelaki 83 §).

Näitä ovat:

- hyväksyntää edellyttävät elintarvikehuoneistot, mukaan lukien ns. virtuaalihuoneistot ja liikkuvat huoneistot (elintarvikelaki 15 §, elintarvikevalvonta-asetus (321/2006) 5 §, elintarvikelain muutos 1137/2008 14a§)
- elintarvikealan toiminta, josta tehdään ilmoitus valvontaviranomaiselle (elintarvikelaki 13.2 §)
- elintarvikkeiden alkutuotantopaikat
- elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvia materiaaleja ja tarvikkeita valmistavat ja markkinoivat toimijat (kontaktimateriaalialan toimijat) (elintarvikelain muutos 643/2010).

Lahden kaupungin alueella sijaitsevat elintarvikevalvonnan säännöllisen valvonnan kohteet on jaoteltu kohteiden toiminnan mukaisesti Liitteessä 1.

### **Valvontakohderekisterit ja niihin merkittävät tiedot**

Evirassa valmisteltavien keskitettyjen tietojärjestelmien (valvontakohdejärjestelmä (KUTI 1) ja valvontatietojärjestelmä (KUTI 2)) avulla muodostetaan valtakunnallinen kohderekisteri, johon kaikki viranomaiset tuottavat tietoja elintarvikehuoneistoista ja niiden valvonnasta järjestelmien valmistuttua kokonaan. Lahden kaupungin alueen elintarvikevalvontakohteet pyritään saamaan kaikki valtakunnalliseen rekisteriin vuoden 2011 aikana.

### **Elintarvikkeiden alkutuotantopaikat**

Kaupungin tulee pitää ajan tasalla alkutuotantopaikkarekisteriä elintarvikelain mukaisten tehtävien edellyttämässä laajuudessa. Uusien toimijoiden tulee tehdä ilmoitus alkutuotannon toiminnasta kaupungin elintarvikevalvontaviranomaiselle hyvissä ajoin ennen alkutuotannon aloittamista.

Ilmoitus alkutuotantopaikasta tai alkutuotannon kuljetuksesta voidaan tehdä Eviran laatimalla lomakkeella. Toimijan on ilmoitettava myös annettujen tietojen oleellisista muutoksista, toiminnan keskeyttämisestä yli vuodeksi sekä toiminnan lopettamisesta. Tarkempia säännöksiä alkutuotantopaikasta ilmoittamisesta on annettu alkutuotantoasetuksessa (134/2006).

### **Kontaktimateriaalialan toimijoita koskeva rekisteri**

Elintarvikelain 21a §:n mukaan toimijan, joka saattaa markkinoille elintarvikkeiden kanssa kosketukseen joutuvia tarvikkeita, on ilmoitettava toimipaikastaan ja siellä harjoitettavasta toiminnasta toimipaikan sijaintikunnan elintarvikeviranomaiselle. Kaupungin viranomaisen merkitsee toimijat valvontakohderekisteriinsä. Toiminnasta tallennetaan rekisteriin Eviran määrittelemät tiedot.

### **3.3 Valvontakohteiden hyväksymis- ja ilmoitusmenettely**

#### **Ennakovalvonta**

##### **Elintarvikehuoneiston toiminnasta ilmoittaminen**

Hyväksytyin elintarvikehuoneiston toiminnan keskeyttämisestä, toiminnan lopettamisesta sekä toimijan vaihtumisesta on ilmoitettava hyväksymispäätöksen tehneelle valvontaviranomaiselle viimeistään 14 vuorokautta ennen aiottua toimenpidettä.

Toimijan on ilmoitettava elintarvikkeen myynnistä ja muusta käsittelystä liikkuvassa, 13 §:n mukaan hyväksytyssä tai ilmoitetussa elintarvikehuoneistossa niiden kuntien valvontaviranomaisille, joiden alueella toimintaa harjoitetaan hyvissä ajoin niin, että tieto on viranomaisella viimeistään neljä arkipäivää ennen toiminnan aloittamista. Liikkuvasta elintarvikehuoneistosta, jossa käsitellään eläimistä saatavia elintarvikkeita ennen vähittäismyyntiä, on kuitenkin ilmoitettava niiden kuntien valvontaviranomaisille, joiden alueella toimintaa harjoitetaan niin, että tieto on viranomaisella viimeistään 14 vuorokautta ennen toiminnan aloittamista.

Tarkempia säännöksiä ilmoitusten sisällöstä ja antamisesta annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

##### **Ilmoitus elintarvikehuoneistosta**

Elintarvikelain 13 §:n 1 momentin mukaisesta elintarvikehuoneiston ilmoituksesta on käytävä ilmi: elintarvikealan toimijan nimi, kotikunta ja yhteystiedot; toimijan yritys- ja yhteisötunnus tai sen puuttuessa henkilötunnus; elintarvikehuoneiston nimi ja käyntiosoite; harjoitettava toiminta ja sen arvioitu laajuus; toiminnan arvioitu aloittamisajankohta; tieto omavalvontasuunnitelmasta.

Tori- tai muun ulkoalueen haltija voi tehdä ilmoituksen elintarvikehuoneistosta sisältäen kuvauksen alueella harjoitettavasta toiminnasta.

Elintarvikehuoneiston ilmoituksen vastaanottava valvontaviranomainen voi pyytää toimijalta muita ilmoituksen käsittelemiseksi tarpeellisia selvityksiä.

##### **Laitoksen hyväksymishakemus**

Elintarvikelain 13 §:n 2 momentin mukaisesta laitoksen hyväksymistä koskevasta hakemuksesta, joka on toimitettava liitteineen valvontaviranomaiselle kahtena kappaleena, on käytävä ilmi: elintarvikealan toimijan nimi, kotikunta ja yhteystiedot; toimijan yritys- ja yhteisötunnus tai sen puuttuessa henkilötunnus; laitoksen nimi ja käyntiosoite; harjoitettava toiminta ja sen arvioitu laajuus; selvitys mahdollisesta tilojen käytön erityisjärjestelyistä elintarvikehygienian varmistamiseksi; selvitys ilmanvaihdesta, vedenhankinnasta, viemäröinnistä, jätehuollosta ja sivutuotteiden käsittelystä; kuvaus tuotanto-, varasto-, siivous- ja kuljetustilojen sekä henkilöstön sosiaalitulojen pintamateriaaleista; toiminnan arvioitu aloittamisajankohta.

Hakemukseen on liitettävä:

laitoksen asema-, pohja- ja LVI-piirustukset, joista ilmenee laitoksen tuotantotilat, tilojen käyttötarkoitus sekä laitteiden ja kalusteiden sijoittelu.

Laitoksen pohjapiirustuksista on käytävä ilmi: raaka-aineiden, valmistusaineiden ja valmiiden elintarvikkeiden, pakkaustarvikkeiden, sivutuotteiden ja jätteiden kuljetusreitit; henkilökunnan, mukaan lukien kunnossapito-, kuljetus- ja siivoustyöntekijät, kulkureitit; vesipisteiden sekä pesu- ja desinfioimispaikkojen ja lattiakaivojen sijoittelu; jäähdytettyjen tilojen lämpötilat; tieto rakennusvalvontaviranomaisen hyväksymän pääpiirustuksen mukaisesta tilan käyttötarkoituksesta ja mahdollisesti vireillä olevista luvista; omavalvontasuunnitelma.

Laitoksen hyväksyvä valvontaviranomainen voi pyytää hakijalta muita hakemuksen käsittelemiseksi tarpeellisia selvityksiä ja asiakirjoja.

## **Elintarvikealan toiminnan liittäminen valvonnan piiriin**

### **Elintarvikehuoneiston ilmoituksen käsittely**

Elintarvikehuoneiston ilmoituksen käsittely sisältää sitä koskevien tietojen kirjaamisen Elintarviketurvallisuusviraston ylläpitämään valvontakohdetietokantaan sekä elintarvikehuoneiston alustavan riskinarvioinnin, joka tehdään elintarvikelain 47 §:n mukaisen valtakunnallisen elintarvikevalvontaohjelman mukaisesti.

### **Ehdollinen hyväksyminen**

Laitoksen ehdollisesta hyväksymisestä säädetään rehu- ja elintarvikelainsäädännön sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia koskevien sääntöjen mukaisuuden varmistamiseksi suoritetusta virallisesta valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 882/2004 31 artiklan 2 kohdan d) kohdassa.

### **Elintarvikehuoneiston hyväksyminen laitokseksi**

Edellä 13 §:n 2 momentissa tarkoitettut laitokset hyväksyy laitoksen sijaintikunnan valvontaviranomainen. Liikkuvan laitoksen hyväksyy sen kunnan valvontaviranomainen, jonka alueella toiminta aloitetaan.

Elintarviketurvallisuusvirasto hyväksyy kuitenkin teurastamot ja riistan käsittelylaitokset sekä niiden yhteydessä olevat laitokset, mukaan lukien liikkuvat laitokset. Aluehallintovirasto hyväksyy protourastamot ja niiden yhteydessä olevat laitokset, mukaan lukien liikkuvat laitokset.

Valvontaviranomainen tekee elintarvike-huoneiston hyväksymisestä laitokseksi päätöksen. Valvontaviranomainen voi asettaa päätöksessään ehtoja terveystarpeiden ehkäisemiseksi. Valvontaviranomaisen on ratkaistava asia 60 vuorokauden kuluessa

asian vireille tulosta, ellei asian laajuus, hakemuksen puutteellisuus tai muu erityinen syy edellytä asian pitempää käsittelyä.

Valvontaviranomaisen on toimitettava tiedot laitokseksi hyväksymistään elintarvikehuoneistoista Elintarviketurvallisuusvirastolle tämän määräämällä tavalla.

### **Hyväksymistä koskeva päätös**

Laitoksen hyväksymispäätöksestä on käytävä ilmi:

toimijan nimi ja laitoksen sijainti; päätöksen perusteena käytetyt hakemusasiakirjat; tiedot hyväksytyistä tai ehdollisesti hyväksytyistä toiminnoista; pyydetty lausunnot; tehdyt tarkastukset; selvitys toimijan kuulemisesta; selvitys asianosaisten kuulemisesta; mahdollisten tutkimusten ja selvitysten tulokset; mahdollisesti annetut määräykset tai toimintaa koskevat ehdot taikka kiellot ja niiden perustelut.

Päätökseen on liitettävä hallintolain (434/2003) 46 ja 47 §:n mukaisesti joko ohje oikaisuvaatimuksen tekemiseksi tai valitusosoitus. Elintarviketurvallisuusvirasto antaa hyväksymisen ja ehdollisen hyväksymisen yhteydessä laitokselle hyväksymisnumeron. Toimijan on säilytettävä hakemusasiakirjat ja hyväksymispäätös laitoksessa, jossa niiden on oltava laitosta valvovan viranomaisen saatavilla.

### **Omavalvontasuunnitelma**

Elintarvikealan toimijan on laadittava kirjallinen suunnitelma omavalvonnasta (omavalvontasuunnitelma), noudatettava sitä ja pidettävä sen toteuttamisesta kirjaa. Omavalvontasuunnitelmassa tulee kuvata 19 §:ssä tarkoitetut kriittiset kohdat ja niihin liittyvien riskien hallinta. Omavalvontasuunnitelmaa ei kuitenkaan edellytetä alkutuotantopaikoilta.

Omavalvontasuunnitelmaan tulee tarvittaessa liittää näytteenotto- ja tutkimussuunnitelma sekä tieto laboratorioista, joissa omavalvonnassa otettavat näytteet tutkitaan.

Elintarvikealan toimijan on pidettävä omavalvontasuunnitelma ajan tasalla.

Tarkempia säännöksiä elintarvikealan toimijoiden omavalvontasuunnitelmasta ja siihen liittyvästä kirjanpidosta annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. (9.11.2007/989)

### **Kontaktimateriaalialan toimijoiden omavalvonta**

Komissio on antanut asetuksen (EY) N:o 2023/2006 elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvien materiaalien ja tarvikkeiden hyvistä tuotantotavoista. Asetuksen mukaan valmistajan tulee perustaa ja toteuttaa tehokas dokumentoitu laatujärjestelmä ja varmistaa sen noudattaminen (laadunvarmistus, seuranta, korjaavat toimenpiteet, dokumentointi).

Näiltä laatu järjestelmiltä (omavalvontasuunnitelmit) ei edellytetä viranomaisen hyväksymistä.

### **3.4 Tarkastusten suunnittelu ja toteutus**

Kohteiden valvonta suunnitellaan siten, että toimintaan käytettävät tilat, koko toiminta sekä omavalvonta tarkastetaan vuoden tai riskinarvioinnissa määritellyn tarkastusjakson aikana. Valvontatoimenpiteissä käytetään mahdollisuuksien mukaan Eviran muiden viranomaisten kanssa yhteistyössä kehittämiä malliasiakirjoja.

#### **3.4.1 Valvontakohteiden riskiluokitus, tarkastustiheys ja tarkastukseen käytettävä aika**

Käyttöönottovaiheessa ja toiminnan jo alettua on elintarvikekohteissa arvioitu harjoitettavan toiminnan laatua erilaisten mahdollisten riskien suhteen. Lahdessa ei ole otettu käyttöön kohdekohtaista systemaattista riskinarviointia vaan elintarvikekohteille tehdään kohderyhmä -tyyppinen riskinarviointi, jonka mukaan määräytyvät kohteen tarkastustiheys ja tarvittavat työtunnit.

Kohteen tarkastusten määrä riippuu riskiluokasta ja tarkastusten sisältö painottuu todettujen epäkohtien mukaan. Myös maksujen suuruus määräytyy sen mukaan, kuinka usein kohteessa käydään tarkastuksella. Tarkastustiheys määritellään kohdetyyppikohtaisesti ottaen huomioon riskitekijöiden suuruus. Elintarvikelain mukaiset valvontakohteet ja kohteiden tarkastustiheys on esitetty Liitteessä 3/1 olevassa taulukossa.

#### **3.4.2 Tarkastus**

Toiminnassa olevan elintarvikehuoneiston valvonnassa tarkastus ei aina kata koko yrityksen toimintaa, vaan se voi kohdistua esimerkiksi omavalvonnan toimivuuteen, elintarvikehuoneiston tiloihin, laitteisiin ja välineisiin, henkilöstön ammattitaidon selvittämiseen, työohjeisiin, työskentelytapoihin, omavalvontanäytteiden tuloksiin, jäljitettävyyteen, elintarvikkeiden koostumukseen, pakkausmerkintöihin ja - materiaaleihin tai mittalaitteiden rekisteröimien arvojen lukemiseen.

Valvonta-asetuksen 3 artiklan mukaan elintarvikevalvonta tehdään pääsääntöisesti ilman ennakkoilmoitusta. Tarkastukset pyritään tekemään silloin, kun valvontakohteessa on toimintaa, mutta joissakin tapauksissa tarkastus voidaan toteuttaa myös muulloin, esimerkiksi aamulla ennen toiminnan alkamista. Useimmiten tarkastus tehdään valvontakohteessa, mutta valvontaviranomainen voi joissakin tapauksissa tarkastaa esimerkiksi asiakirjoja myös virkapaikallaan.

Valvoja voi sopia elintarvikealan toimijan edustajan kanssa neuvottelutilaisuuksista. Neuvottelu voidaan sopia pidettäväksi esimerkiksi joitakin kertoja vuodessa tarkastuskäynnin yhteydessä tai voidaan sopia erillisestä neuvottelutilaisuudesta. Neuvottelussa voidaan käydä läpi elintarvikehuoneiston toiminnassa tapahtuvia muutoksia, omavalvontajärjestelmän päivityksiä ja keskustella huoneistossa

tarkastusten yhteydessä havaittujen epäkohtien korjaamistavoista ja -aikataulusta. Neuvottelussa voidaan antaa toimijalle tarpeellisia ohjeita lainsäädännön noudattamiseksi. Neuvottelusta laaditaan muistio.

### **3.5 Näytteenotto ja näytteen tutkiminen**

Näytteenotolla ja tutkimustulosten perusteella voidaan selvittää omavalvonnan toimivuutta sekä tuotteiden turvallisuutta ja määräystenmukaisuutta. Näytteen tutkimiseen käytettävän laboratorion tulee olla asianmukaisesti hyväksytty tekemään pyydettyjä tutkimuksia.

Kaupunki laatii vuosittain riskiperusteisen suunnitelman omavalvonnan toimivuuden valvomiseksi otettavista näytteistä ja tutkimuksista (elintarvikelaki 48 §). Näytteitä voidaan ottaa mm. lainsäädännön toimijalle määräämän näytteenoton ja tutkimusten varmistamiseksi sekä epäiltäessä tuotteiden turvallisuutta. Näytteenottokohteita, näytteen määriä, näytteenottiheyttä ja näytteistä tehtäviä tutkimuksia suunniteltaessa otetaan huomioon omavalvonnan toimivuus valvontakohteessa. Lisäksi suunnitelmaan sisällytetään mahdolliset kaupungin valitsemien projektien näytteet (ns. kartoitustutkimukset).

Vuodelle 2011 Lahdessa on suunniteltu yhteisiä projekteja PHSOTEY:n ja Heinolan kaupungin kanssa. Alueelliset projektit ovat vuonna 2011 ”Erityisruokavalioiden huomioiminen”, jonka vastuutahona toimii PHSOTEY; sekä ”Pakattu tai pakkaamaton kypsä kala myyntitiskeissä”, vastuutahona Heinolan ja Lahden terveysturvallisuus.

Kaupungin suunnitelmassa on varauduttu myös kuluttajavalitusten perusteella tehtäviin tutkimuksiin, elintarvikkeista aiheutuvien terveysturvallisuuden tutkimuksiin, ruokamyrkytysten selvittämiseksi tarvittaviin tutkimuksiin sekä elintarvikevalvontaohjelmaan sisältyviin valvonta- ja seurantaohjelmiin ja hankkeisiin liittyvään näytteenottoon.

Näytteitä voidaan ottaa mikrobiologisiin, kemiallisiin, fysikaalisiin ja aistinvaraisiin laboratoriotutkimuksiin. Mikrobiologisessa näytteenotossa ja tutkimuksissa on huomioitava komission asetus elintarvikkeiden mikrobiologisista vaatimuksista (EY) N:o 2073/2005.

Valtakunnallisessa elintarvikevalvontaohjelmassa esitettyjen seurantaohjelmien ja hankkeiden toteuttaminen saattaa sisältää näytteenottoa, johon kuntia pyydetään osallistumaan. Lisäksi kiireellisistä valvontatarpeista voi seurata kunnille näytteenottopyyntöjä. Näytteen tutkimustuloksia sekä omien näytteen tulosten vertailua muiden tuloksiin voidaan hyödyntää Lahden kaupungin elintarvikevalvonnan arvioinnissa ja suunnittelussa.

#### **3.5.1 Laboratoriot, joihin valvonta tukeutuu**

Lahden kaupungin elintarvikevalvonta käyttää näytteen tutkimiseen Ramboll Analytics Oy –laboratoriota Lahdessa. Laboratorio on hyväksytty tekemään säännölliseen valvontaan liittyvien näytteen analyysijä.

### **3.6 Seurantaohjelmat**

Valvonta-asetuksen mukaan seurannalla tarkoitetaan elintarvikevalvonnassa suunnitellun havainto- ja mittausjakson toteuttamista, jonka tarkoituksena on saada käsitys elintarvikemääräysten noudattamisesta. Erilaiset valvonta- ja seurantaohjelmat ovat valvonta-asetuksen tarkoittamaa seurantaa.

Lahden kaupungin terveystarvonta osallistuu mahdollisuuksiensa mukaan ohjelmiin liittyvään näytteenottoon ja vastaa osaltaan tarvittavista valvontatoimenpiteistä.

### **3.7 Valvontakirjanpito**

Valvontakirjanpito sisältää huoneistohyväksyntään ja ilmoituksen käsittelyyn liittyvät asiakirjat, tarkastuksista laadittavat tarkastuskertomukset, neuvotteluista pidettävät muistiot, viranomaisnäytteiden tutkimustulokset, arviointiraportit sekä viranomaisen muista toimenpiteistään kirjaamat asiat, esimerkiksi mahdollisten puheluiden ajankohdat ja niissä käsitellyt asiat.

Tarkat valvontakohdetiedot ovat Digia Oyj:n Tarkastaja-ohjelmassa. Kohdekorteille kirjataan päätökset elintarvikehuoneistojen tai laitosten käyttöönotosta, toimijanvaihdoksista sekä kirjataan ilmoitukset toiminnan loppumisesta. Lisäksi kirjataan kaikki tehdyt valvontatoimenpiteet: asiakasvalitukset, lausunnot, puhelinneuvottelut ja konsultoinnit.

Elintarvikehuoneiston valvoja säilyttää valvontakirjanpidon siten, että se voidaan antaa pyydettyä toisen valvontaviranomaisen tai auditoijan tarkastettavaksi. Tarvittaessa osia valvontakirjanpidosta, esimerkiksi tarkastuskertomus, voidaan lähettää tiedoksi toiselle valvontaviranomaiselle.

### **3.8 Hallinnolliset pakkokeinot ja rangaistusseuraamukset**

Hallinnollisia pakkokeinoja käytetään elintarvikevalvonnassa silloin, kun elintarvikealan toimija ei ryhdy tarvittaviin toimenpiteisiin elintarvikemääräysten noudattamiseksi, eivätkä muut valvontatoimenpiteet elintarvikealan toimijan velvoittamiseksi noudattamaan elintarvikemääräyksiä ole riittäviä. Hallinnollisia pakkokeinoja koskevat säännökset ovat elintarvikelain 7 luvussa. Lisäksi Evira on laatinut viranomaisille vuonna 2008 ohjeen hallinnollisten pakkokeinojen käytöstä (Ohje 100011/1).

Pakkokeinoja ovat mm. erilaiset määräykset ja kiellot, uhkasakko sekä teettämis- ja keskeyttämissuhka, haltuunotto sekä elintarvikehuoneiston hyväksynnän peruuttaminen.

Elintarvikelain 32 §:n mukaan hallinnollisia pakkokeinoja koskevaa toimivaltaa voidaan kunnassa siirtää kunnan viranhaltijalle lievempien pakkokeinojen osalta.

Tällaisia ovat:

- elintarvikemääräysten vastaisuuden poistaminen
- kieltö
- elintarvikkeen markkinoilta poistaminen ja yleinen tiedottaminen
- haltuunotto
- elintarvikkeen käyttöä ja hävittämistä koskeva päätös.

Elintarvikelain 55 - 61 § mukaisista pakkokeinoista päättäminen on delegoitu kaupungineläinlääkärille. Lihantarkastukseen ja siihen liittyvään valvontaan liittyvät päätökset (elintarvikelaki 43 §) on myös delegoitu kaupungineläinlääkärille. Elintarvikevalvontaviranomainen ja valvontasuunnitelman hyväksyjä on Lahden seudun rakennuslautakunnan ympäristöterveyden jaosto.

Sen sijaan esimerkiksi päätöksen uhkasakon asettamisesta kunnan viranhaltijan antaman määräyksen tehosteeksi tekee jaosto. Vaikka toimivaltaa hallinnollisten pakkokeinojen käyttöön ei olisi siirretty elintarvikevalvontatehtäviä suorittavalle kaupungin viranhaltijalle, viranhaltija on kiireellisissä tapauksissa oikeutettu antamaan määräyksiä epäkohdan poistamiseksi, asettamaan kieltöjä sekä tekemään haltuunottoa koskevan päätöksen. Tällainen viranhaltijapäätös on viipymättä saatettava jaoston käsiteltäväksi.

Elintarvikelaissa ei ole hallintomenettelyä koskevia säännöksiä, vaan sovellettaviksi tulevat hallintolain (434/2003) säännökset (kuuleminen, päätöksen perusteleminen jne.) Mikäli viranomaisen katsoo, että pakkokeinopäätös on mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta pantava heti täytäntöön, tämä täytyy päätöksessä nimenomaisesti todeta.

Elintarvikealan toimija vastaa niistä kustannuksista, joita toimijalle aiheutuu viranomaisen pakkokeinopäätöksistä.

### **3.9 Terveysvaaratilanteet ja takaisinvedot**

Terveysvaaralla tarkoitetaan mitä tahansa biologista, kemiallista tai fysikaalista tekijää tai tilaa, joka saattaa vaarantaa elintarvikkeen turvallisuuden (elintarvikelaki 6 §, 8 kohta 8). Kaupungin on selvitettävä alueellaan ilmenevät elintarvikkeisiin liittyvät terveysvaaratilanteet.

Tällaisia ovat ruokamyrkytykset ja muut elintarvikevälitteiset vaaratilanteet. Tätä varten Lahden kaupungissa on laadittu toimintaohje. Kaupunki on myös varautunut mahdollisesti tarvittavaan näytteenottoon ja tutkimuksiin. Laboratorioiden on ilmoitettava viivytyksettä sekä toimeksiantajalleen että toimeksiantajaa valvovalle viranomaiselle tieto terveysvaaraan viittaavista tutkimustuloksista (elintarvikelaki 40 ja 45 §).

Vastuu elintarvikkeen turvallisuudesta on ensisijaisesti elintarvikealan toimijalla. Kun toimija katsoo tai sillä on syytä epäillä, että sen maahantuoma, tuottama, jalostama, valmistama tai jakelema elintarvike ei ole elintarvikkeiden turvallisuutta koskevien määräysten mukainen, sen on käynnistettävä välittömästi menettelyt kyseisen elintarvikkeen poistamiseksi markkinoilta. Toimijan on lisäksi viivytyksettä ilmoitettava asiasta kaupungin valvontaviranomaiselle ja Eviralle. Jos toimija ei

noudata velvollisuuttaan takaisinvedoissa, kaupungin on ryhdyttävä toimenpiteisiin terveydelle vaarallisten erien poistamiseksi markkinoilta. Kaupungin on kirjattava terveysvaaratilanteet ja niiden johdosta tehdyt selvitykset ja toimenpiteet.

Valvontaviranomaisen on ilmoitettava aluehallintovirastolle ja Eviralle todetuista terveystapaustoista sekä tarvittaessa sellaisista valvonnassa esille tulleista seikoista, joilla voi olla vaikutusta elintarvikkeiden turvallisuuteen (elintarvikelaki 52 §).

Terveystapaustarkastuksessa on toimintaohjeita eri terveystapaustilanteita varten. Myös takaisinvedoista on laadittu takaisinvento-ohje. Ohjeet löytyvät Eviran internetsivuilta.

### **3.9.1 Ruokamyrkytys-epidemioiden selvittäminen**

Saatuun ilmoituksen elintarvike- tai talousvesivälitteisestä ruokamyrkytyksestä tai epäilystä ruokamyrkytyksestä alueellaan kaupungin terveydensuojeluviranomaisen tai elintarvikevalvontaviranomaisen on viipymättä toimitettava tapausta koskeva tutkimus (elintarvikelaki 45 § ja terveydensuojelulaki 20a §). Ruokamyrkytys-epidemian selvittäminen vaatii hyvää yhteistyötä tartuntatauti-, terveydensuojelu- ja elintarvikevalvontaviranomaisten sekä muiden epidemiaselvityksiin osallistuvien viranomaisten välillä.

Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) on antanut ruokamyrkytysasetuksen (251/2007), jossa on säädetty elintarvike- ja talousvesivälitteisten ruokamyrkytys-epidemioiden seurannasta, selvittämisestä ja ilmoittamisesta. Tarkempia ohjeita ruokamyrkytysten selvittämisestä annetaan Eviran internetsivuilla.

Ruokamyrkytystutkimusten keskeinen tavoite on sairastumisen aiheuttajan ja lähteen etsiminen. Ruokamyrkytys-epidemiaa epäiltäessä viranomaisten tulee toimia nopeasti, jotta voidaan estää epidemian mahdollinen leviäminen ja saada ehkäisevät toimenpiteet käyntiin.

Ruokamyrkytys-epidemian selvittäminen tapahtuu kaupungin kustannuksella. Kaupungin on varattava talousarviossaan rahaa tutkimuksia varten. Puutteellisten selvitysten ja tutkimusten perusteella ei voida tehdä luotettavia johtopäätöksiä epäillyn elintarvikkeen tai talousveden mahdollisesta yhteydestä sairastumisiin. Näissä tapauksissa sekä sairastuneiden henkilöiden että yrittäjien oikeusturva voi vaarantua.

Lahden kaupungin ruokamyrkytys-epidemiaselvitystyöryhmään kuuluvat Pekka Patrikka (terveysvalvonnan johtaja), Kaisa Honkapirtti (kaupungineläinlääkäri), Vesa Härkönen (johtava terveystarkastaja), Kari Lounamo (kaupunginepidemiologi), Hely Pammo (sairaanhoitaja) ja Hannu Pohjola (Lahti Aqua:n käyttömestari).

Työryhmä laatii toimintaohjeen seuraavien keskeisten tehtävien osalta:

- selvitystyön käynnistäminen eri osa-alueilla nopeasti (tarkastukset, näytteiden tutkimus, epidemiologinen tutkimus)
- epäilyilmoituksen THL:lle ja asianomaiselle AVille
- huolehtiminen epidemian selvittämiseksi tarvittavista tutkimuksista
- huolehtiminen epidemian hallintaan tähtäävien toimenpiteiden koordinoinnista
- huolehtiminen tiedonkulusta eri tutkimuksia tekevien viranomaisten ja muiden tahojen kanssa

- yhteydenpito muihin viranomaisiin tarvittaessa
- tiedottaminen
- johtopäätösten tekeminen epidemian aiheuttajasta ja lähteestä
- selvitysilmoituksen tekeminen ruokamyrkytys-epidemiasta Eviraan ja AVille viimeistään kolmen kuukauden kuluttua epidemian päättymisestä.

### **3.10 Viestintä**

Elintarvikealan toimijoiden neuvonta on ensisijaisesti kaupungin tehtävä. AVien ja Eviran asiantuntijat antavat tarvittaessa lisätietoja kaupungin viranomaisille neuvontatyössä.

Valvonta-asetuksen 13 artiklan mukaan valvontaviranomaisilla on oltava erityistilanteita varten tiedossaan muiden valvontaviranomaisten yhteystiedot sekä näiden vastuualueet.

Elintarvikelain 57.2 §:n mukaan viranomaisen voi tiedottaa toimijan kustannuksella elintarvikkeiden turvallisuutta koskevien vaatimusten vastaisista elintarvikkeista takaisinvetotilanteissa, jos elintarvikealan toimija ei noudata yleisen elintarvikeasetuksen (EY) N:o 178/2002 artiklassa 19 säädettyä velvoitetta ilmoittaa asiasta kuluttajille.

### **3.11 Valvonnasta perittävät maksut**

Kunnan valvontaviranomaisen tulee periä kunnan hyväksymän taksan mukainen maksu elintarvikealan toimijalta (elintarvikelaki 71 §). Maksun suuruus määräytyy toimenpiteistä aiheutuvien kustannusten perusteella tai valvonta-asetuksen 27 artiklassa säädetyllä tavalla.

#### **3.11.1 Maksuja perittäessä huomioon otettavat asiat**

##### **Elintarvikehuoneistojen ja niiden omavalvontasuunnitelmien hyväksyntä**

Elintarvikehuoneistot hyväksytään, kuten elintarvikelain 13–15 §:ssä sekä elintarvikevalvonta-asetuksessa (321/2006) säädetään. Huoneistohyväksynnästä peritään hyväksytyt taksan mukainen maksu, johon sisältyy omavalvontasuunnitelman hyväksyminen. Tarkastuksesta, jonka kaupungin valvontaviranomainen tekee elintarvikehuoneiston hyväksymiseksi, ei peritä erikseen maksua, vaan tarkastuksesta aiheutuneet kulut sisällytetään hyväksymisestä perittävään maksuun.

Elintarvikelain 13.2 §:n mukaisesta toiminnasta tehtävän ilmoituksen käsittelystä ei peritä maksua.

## **Valvontasuunnitelman mukaiset tarkastukset**

Kaupungin valvontasuunnitelmaan sisältyvistä tarkastuksista peritään maksu. Tarkastussuunnitelmaa laadittaessa erityyppisten valvontakohteiden tarkastustiheydet määritellään riskitekijöiden arviointiin perustuen.

## **Valvontasuunnitelman mukainen näytteenotto ja tutkimus**

Näytteenotto ja tutkimukset, joista peritään maksu elintarvikealan toimijalta, sisällytetään kaupungin valvontasuunnitelmaan. Suunnitelmaa laadittaessa määritellään omavalvonnan toimivuuden todentamiseksi otettavat viranomaisnäytteet ja niistä tehtävät tutkimukset. Projektien, joissa näytteenotto kohdistetaan ilman riskinarviointia (esimerkiksi kartoitustutkimukset), tulee olla toimijalle maksuttomia.

Kuluttajavalituksen perusteella tai ruokamyrkytyspäilyn selvittämiseksi tehtävät tutkimukset ja muut valvontatoimet tehdään viranomaisen kustannuksella.

## **Elintarvikemääräysten noudattamatta jättämisestä johtuvien toimenpiteiden valvonta**

Tarkastuksista, näytteenotosta ja tutkimuksista, jotka kunnan valvontaviranomainen tekee antamiensa hallinnollisten pakkotoimien valvomiseksi, peritään maksu toimijalta.

## **Elintarvikkeiden viennin ja tuonnin valvonta**

EU:n ulkopuolelle elintarvikkeita vievän elintarvikehuoneiston valvonnasta siltä osin kuin vienti ostajamaan vaatimuksesta edellyttää tavallista kattavampaa valvontaa, peritään taksan mukainen maksu (elintarvikelaki 71 §). Tuontivalvontaan liittyvät maksut maksaa toimija tai tämän edustaja (valvonta-asetus 27 artikla).

## **Muu valvonta sekä siihen liittyvät tarkastukset ja tutkimukset sellaisena kuin valvonta-asetuksen 27 ja 28 artiklassa on säädetty**

Valvonta-asetuksen 27 artiklassa säädetään mm. teurastuksen, leikkaamojen ja maidontuotannon valvontaan sekä kalastus- ja vesiviljelytuotteiden tuottamisen ja markkinoille saattamisen valvontaan sovellettavista vähimmäismaksuista. Kansallisesti näistä vähimmäismaksuista säädetään valtioneuvoston asetuksella (valtioneuvoston asetus eräistä elintarvikevalvonnan maksuista 1040/2007).

Jos valvonta-asetuksen liitteen IV B mukainen vähimmäismaksu ei kata valvonnasta aiheutuneita kustannuksia, voidaan tämän maksun sijasta periä enintään valvonnasta aiheutuneet kustannukset eli kaupungin hyväksymän taksan mukainen maksu.

Artiklan 27 mukaan maksuja vahvistettaessa otetaan kohteen riskitekijöiden lisäksi huomioon tuotannoltaan pienten yritysten edut, tuotannossa, jalostuksessa ja jakelussa käytetyt perinteiset menetelmät sekä mahdolliset yritysten maantieteelliset rajoitukset. Maksuja alennettaessa on lisäksi otettava huomioon, mitä 27 artiklan 6 kohdassa säädetään. Valvonta-asetuksen 27 artiklassa todetaan myös, että toteuttaessaan yhdessä laitoksessa samanaikaisesti useita viralliseen valvontaan liittyviä toimia, viranomaisen on pidettävä niitä yhtenä toimintana ja perittävä niistä yksi maksu. Esimerkiksi tarkastuskäynnin yhteydessä tehtävästä näytteenotosta ei peritä erillistä maksua.

Artiklan 28 mukaan toimivaltaisen viranomaisen on perittävä aiheutuvat kustannukset sellaisesta lisävalvonnasta, joka ylittää tavanomaisen suunnitellun valvontatoiminnan. Tällaista lisävalvontaa on esimerkiksi näytteiden ottaminen ja analysointi sekä muut valvontatoimet, jotka ovat tarpeen ongelman laajuuden selvittämiseksi ja sen toteamiseksi, onko korjaavia toimia toteutettu. Esimerkiksi ruokamyrkytyspäilyn selvittämisestä ei peritä maksua, mutta selvityksen yhteydessä mahdollisesti ilmenevien epäkohtien korjaamisen vuoksi tehtävä lisävalvonta on maksullista.

Lisävalvonta eroaa valvontaviranomaisen tehtävänä olevasta ohjauksesta (elintarvikelaki 53 §) siten, että ohjeita ja kehotuksia valvotaan tavanomaisen valvonnan yhteydessä, mutta hallinnollisten pakkokeinojen (elintarvikelaki, luku 7) noudattamista voidaan valvoa erillisillä valvontatoimilla, joista tulee periä maksu.

## **4 Elintarvikevalvonnan seuranta ja raportointi**

Toimivaltaiset viranomaiset ylläpitävät tiedostoa valvontakohteista ja valvontatapahtumista kertyvistä tiedoista. Niistä laaditaan raportteja sekä omiin seurantarapeisiin että keskus- ja aluehallinnon esittämiin pyyntöihin. Elintarvikevalvonnan ja -tutkimuksen tiedonkeruusta (ELTU), monivuotisen kansallisen valvontasuunnitelman raporteista (ns. VASU raportti) sekä auditointien tuloksista muodostetaan yleiskuva elintarvikevalvonnan tilanteesta Suomessa. Valvonnasta kerättäviä tietoja käytetään valvonnan seurannassa, toteutumisen arvioinnissa sekä ohjauksen ja suunnittelun tukena niin paikallisesti, alueellisesti kuin valtakunnallisestikin.

### **4.1 Elintarvikevalvonnan ja -tutkimuksen tiedonkeruu (ELTU)**

Elintarvikevalvonnan tulosten raportointia varten Evira valmistelee keskitettyä valvontatietojärjestelmää, jonka ensimmäinen osa (valvonnan kohdetietojärjestelmä KUTI 1) on valmistunut ja muut osat valmistuvat lähivuosien aikana. Valmistelun ajan ELTU-tiedonkeruu toteutetaan, kuten aikaisemminkin. Muutoksista tiedotetaan kunnille ja AVille hyvissä ajoin.

Evira ja AVIt seuraavat elintarvikevalvontaa kunnallisista valvontayksiköistä vuosittain kerättävien ELTU-tietojen avulla. Tiedonkeruuta varten kaupungin

valvontakohdetiedostossa tulee olla maininta kohteen numeroinnista ELTU-lomakkeiden mukaisesti. Edellisen vuoden tiedot lähetetään AVIin tammikuun loppuun mennessä.

#### **4.2 Elintarvikevalvonnan auditoinnit**

Toimivaltaisten viranomaisten on valvonta-asetuksen 4 artiklan mukaan tehtävä sisäisiä tai teetettävä ulkoisia toiminnan tarkastamisia ja ryhdyttävä asianmukaisiin toimenpiteisiin tarkastamisessa saatujen tulosten pohjalta sen varmistamiseksi, että valvonta-asetuksessa säädetyt tavoitteet saavutetaan.

Elintarvikevalvonnan säännöllisen valvonnan kohteet

LIITE  
3/1

Elintarvikelaki, kohteet	Kohdemäärä	Tark. Määrä per kohde 2011	Tark. käytettävä aika h per kohde	Tark. yhteensä h	EVIRA:n tarve tarkastusmäärä	EVIRA:n tarve tark. aika (h)	Yhteensä h
<b>Alkutuotanto</b>							
Maidontuotantotilat	2	1	2	4	0,33	1	0,66
<b>Liha-alan laitokset</b>							
Lihankäsittely alle 3 milj.kg vuodessa	1	5	2	10	11	3	33
<b>Maitoalan laitokset</b>							
Maitoala, yli 2 milj. kg vuodessa	1	6	4	24	6	4	24
Kylmävarastot	1	2	2	4	2	2	4
<b>Tukkukaupat ja varastot</b>							
Tukkukaupat ja varastot	8	1	2	16	1	2,5	20
<b>Elintarvikevalmistus</b>							
Leipomot ja viljavalmistelaitokset <sup>(1)</sup>	18	3	2	108	3	5	220
Ruokavalmistustehtaat ja eineskeittiöt	4	2	5	40	2	5	40
Muut valmistuslaitokset <sup>(2)</sup>	5	2	5	50	2	5	50
Tukkukaupat, varastot, kuljetukset	80	0,7	2	112	0,7	2	112
<b>Tarjoilupaikat ja suurtaloudet</b>							
Ravintolat ja muut alle 50 asiakaspaikkaa	154	1	4	616	3	4	1858
Ravintolat ja muut yli 50 asiakaspaikkaa	197	2	5	1970	3	5	2955
Muut suurtaloudet: laitoskeittiöt <sup>(3)</sup>	175	1	4	700	2	4	1400
Muut suurtaloudet: keskuskeittiöt	17	2	5	170	4	5	340
<b>Myyntipaikat</b>							
Myymälät yli 1000 m <sup>2(4)</sup>	20	2	5	200	3	5	300
Myymälät ja myyntipaikat 100-1000 m <sup>2(4)</sup>	56	1	4	224	2	4	448
Myyntipaikat alle 100 m <sup>2</sup>	149	0,7	3	312,9	0,7	3	312,9
Torit ja muut myyntipaikat <sup>(5)</sup>	40	1	1	40	1	1	40
<b>Yhteensä</b>	<b>928</b>			<b>4600,9</b>			<b>8157,56</b>

= 613,45 htpv  
LAHTI

=1087,67 htpv  
EVIRA

<sup>(1)</sup> Helposti pilaantuvien leipomotuotteiden valmistusta 3 kertaa vuodessa, muut kerran vuodessa

<sup>(2)</sup> Teollisuuden raaka-ainetta valmistavat kerran vuodessa, muut 2-3 kertaa vuodessa

<sup>(3)</sup> Jakelukeittiöt joka toinen vuosi, valmistavat keittiöt kerran vuodessa

<sup>(4)</sup> Laatikkomyymälät kerran vuodessa, palvelutiskit sekä ruokaa valmistavat kaksi kertaa vuodessa

<sup>(5)</sup> Tehdään valvontaa kohteisiin, jossa laajamittaista ruoanvalmistusta

<b>Tehtävä</b>	<b>Resurssitarve (htpv)</b>
Valtakunnallisiin valvontaohjelmiin liittyvä näytteenotto	2
Elintarvikevalvontaan liittyvä koulutus	20
Seudulliset projektit	6
Valtakunnalliset projektit	1
Eryitystilannesuunnitelma	1
Alkutuotanto	-
Eryitystilanteet	2
Ilmoituksenvaraiseen toimintaan liittyvät tarkastukset	100
Käyttöönottotarkastukset	150
Päätökset	40
Muut tarkastukset	40
Tarkastusten valmistelu	50
Suunnitelmallisten tarkastusten valmistelu	100
Tarkastusmatkat	30
Neuvonta ja konsultointi	40
Näytteenotto	25
Lausunnot ja muut pöytäkirjat	50
Valvonnan suunnittelu	20
Toimistotyö	20
<b>Yhteensä</b>	<b>697</b>